

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІАКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Вищого навчального за-
кладу Укоопспілки «Полтавський
університет економіки і торгівлі»
18 квітня 2019 року № 88-Н

Форма № П-2.03

Кафедра туристичного та готельного бізнесу

ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
**«Географія туризму.
(Рекреаційні комплекси світу.
Географія туризму)»**

з підготовки здобувачів
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Галузь знань	24 Сфера обслуговування <i>(код і назва)</i>
Спеціальність	242 Туризм <i>(код і назва)</i>
Спеціалізація(за наявності)	- <i>(код і назва)</i>
Освітня програма	Туризм <i>(назва)</i>

Полтава 2019 рік

Укладач програми:

Логвин М.М., к. геогр. н., доцент, доцент кафедри туристичного та готельного бізнесу Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі».

Рецензенти програми:

Дудник І. М., д. геогр. н., професор, професор кафедри країнознавства і туризму Інституту міжнародних відносин Національного авіаційного університету;

Єрмаков В.В., к. геогр. н., доцент, доцент кафедри географії та методики її викладання Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка.

Програму навчальної дисципліни схвалено і обговорена на засіданні кафедри туристичного та готельного бізнесу
Протокол засідання кафедри від
27 серпня 2019 р., № 1

Завідувач кафедри
туристичного та готельного бізнесу
д. е. н., професор.

_____ Г. П. Скляр
(підпис)

ПОГОДЖЕНО:
Гарант освітньої програми «Туризм»,
к. е. н.

_____ Ю. В. Карпенко
(підпис)

ПОГОДЖЕНО:
Голова науково-методичної ради,
д. е. н., професор.

_____ Н.С. Педченко
(підпис)

КОРОТКА АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни «Географія туризму. (Рекреаційні комплекси світу. Географія туризму)» є отримання майбутніми фахівцями сфери туризму професійних знань у сфері теорії і методології географічних досліджень та туристичного ресурсознавства, формування світогляду щодо територіальної організації та умов розвитку спеціальних видів туризму в регіонах та країнах світу.

Завданням вивчення дисципліни є теоретична і практична підготовка майбутніх туризмознавців з питань методології та методики географія туризму, туристичного ресурсознавства та комплексної географічної характеристики спеціалізованих видів туризму, що виступають інформаційною базою для формування програм перебування туристів та розробки спеціалізованих турів. Назви змістових модулів: Теоретичні та методологічні основи географії туризму, Туристичне ресурсознавство і географія спеціальних видів туризму.

Целью изучения дисциплины «География туризма. (Рекреационные комплексы мира. География туризма)» является получение будущими специалистами сферы туризма профессиональных знаний в сфере теории и методологии географических исследований и туристического ресурсоведения, формирования мировоззрения на территориальную организацию и условия развития специальных видов туризма в регионах и странах мира.

Задачами изучения дисциплины является теоретическая и практическая подготовка будущих бакалавров туризма, профессионалов туристского обслуживания по вопросам методологии и методики географии туризма, туристского ресурсоведения и комплексной географической характеристики специальных видов туризма, которые являются необходимой информационной базой для формирования программ пребывания туристов и разработки специализированных туров. Названия содержательных модулей: Теоретические и методологические основы географии туризма, Туристическое ресурсоведение и география специальных видов туризма.

The purpose of study of discipline «Geography of tourism» is receipt future specialist spheres of tourism of professional knowledge's in the field of theory and methodology of geographical researches and tourist resource,

forming's of worldview on territorial organization and terms of development of the specialized types of tourism in regions and world countries.

The tasks of study of discipline is theoretical and practical preparation of future bachelors of tourism, professional of tourist service on questions of methodology and method of geography of tourism, tourist resource and complex geographical description of the specialized types of tourism, which are a necessary informative base for forming of the programs tourists and development of specialization rounds. Names of the rich in content modules: Theoretical and methodological bases of geography of tourism, Tourist resource and geography of the special types of tourism.

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Географія туризму. (Рекреаційні комплекси світу. Географія туризму)» укладена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності «Туризм» освітня програма Туризм, затвердженої наказом по університету від 22 березня 2019 р., № 60.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є процеси територіальної організації сфери туризму.

Метою дисципліни є отримання майбутніми фахівцями сфери туризму професійних знань у сфері теорії і методології географічних досліджень та туристичного ресурсознавства, формування фахового світогляду щодо територіальної організації та умов розвитку спеціальних видів туризму в регіонах та країнах світу.

Програмні компетентності відповідно до освітньо-професійної програми:

загальні: здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя (K02); здатність діяти соціально відповідально та свідомо (K03); здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу (K04); прагнення до збереження навколишнього середовища (K05); здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (K06); здатність працювати в міжнародному контексті (K07); навички використання інформаційних та комунікаційних технологій (K08); навички міжособистісної взаємодії (K12); здатність працювати в команді та автономно (K14).

спеціальні, фахові, предметні: знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності (K15); здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (K16); здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій (K17); здатність аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління (K18); розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів (K19); розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспор-

тного, екскурсійного, рекреаційного (К20); здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал (К24); здатність використовувати в роботі туристичних і підприємств інформаційні технології та офісну техніку (К25); здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації (К27); здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства (К29).

Програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми. В результаті освоєння дисципліни студент повинен:

знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів (ПР01); знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук (ПР02); знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ (ПР03); пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору (ПР04); аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території (ПР05); застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг (ПР12); проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття (ПР14); управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері (ПР17); адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях (ПР18); аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань (ПР19).

Навчальна дисципліна є обов'язковою.

Форма підсумкового контролю знань – ПМК (екзамен).

ПРОГРАМНИЙ ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1. Теоретичні та методологічні основи географії туризму

Тема 1. Географія туризму як наукова дисципліна

Підходи до визначення туризму та їх географічна інтерпретація: статистичний, функціональний, сутнісний (системний). Туризм як соціо-еколого-економічна система та об'єкт дослідження географічної науки.

Еволюція туризму в контексті географічної науки. Туристський рух, історичні періоди розвитку туристського руху. Еволюція наукових досліджень в царині географії туризму.

Особистісні (людські) та територіальні (географічні) детермінанти туризму. Туристська активність та людини та фактори, що її формують. Туристська мотивація. Туристські потреби. Рекреаційні потреби. Психотипи туристів та їх взаємозв'язок з цілями і мотивами туристичної подорожі.

Туристичний потенціал території та загальна характеристика його складових елементів. Туристські атракції (туристські принади). Туристична інфраструктура. Туристичні умови. Туристичні інститути. Туристична інформація.

Система географічних наук в туризмі. Об'єкт, предмет і завдання географії туризму Географія туризму та рекреаційна географія: спільні риси та відмінності. Термінологічний апарат географії туризму. Туристська дестинація. Класифікація туризму з позицій географічної науки. Форми та види туризму.

Сучасні наукові концепції та моделі в географії туризму. Модель територіально-рекреаційної системи. Моделі «відбуття-прибуття». Концепція сталого розвитку туризму.

Тема 2. Методологія та методика географічних досліджень в туризмі

Методологічні підходи до комплексної оцінки туристичного потенціалу території Накопичення, упорядкування та аналіз географічної інформації для цілей туризму. Джерела інформації географії туризму. Методи збору географічної інформації.

Туристичний паспорт території. Система коефіцієнтів та відносних показників. Нормативний метод.

Методи класифікації в географії туризму. Система індикаторів та класифікаційні ознак, що використовуються в географії туризму.

Методи типології в географії туризму. Критерії типологічного аналізу території для географії туризму. Метод районування. Структурно-логічні моделі О. Бейдика. Рейтингові методи.

Картографічний метод та форми його використання в географії туризму. Класичні туристичні карти. Ментальні карти.

Тема 3. Географія туристських потоків, доходів та витрат

Туристський потік та його географічна характеристика. Основні географічні закономірності функціонування туристських потоків. Регіони і центри, що генерують та регіони і центри, що приймають туристський потік. Класифікація туристських потоків за різними ознаками.

Географічна оцінка туристського потоку. Показники, що визначають обсяги туристського потоку: кількість вибуттів та кількість прибуттів, тривалість перебування. Географія країн та регіонів за середньою тривалістю перебування туристів. Показники, що визначають інтенсивність туристського потоку: інтенсивність прибуттів та вибуттів туристів. Географія країн та регіонів за інтенсивністю прибуттів та вибуттів. Нерівномірність туристських потоків у світі. Показники, що визначають нерівномірність туристського потоку. Географія країн та регіонів з різними значеннями коефіцієнту нерівномірності туристського потоку.

Географічна оцінка туристичних доходів та витрат. Країни «активного» та «пасивного» туризму. Географія країн та регіонів за туристичними доходами та витратами. Туристичне сальдо. Країни та регіони з позитивним та негативним туристичним сальдо.

Модуль 2. Туристичне ресурсознавство і географія спеціальних видів туризму

Тема 4. Класифікація та географічна оцінка туристичних ресурсів

Підходи до визначення туристичних та туристично-рекреаційних ресурсів. Умови використання туристичних ресурсів: туристський інтерес та туристське враження. Властивості туристичних ресурсів.

Підходи до класифікації туристичних ресурсів. Сутнісний підхід до класифікації туристичних ресурсів. Природні та антропогенні ресурси.

Підхід П. Дефера: гідром, фітом, літом та антропоном. Класифікація О.Бейдика: природно-географічні, природно-антропогенні, суспільно-історичні, «суперточка-тур», гомогенні, латентні, типу «координата».

Діяльнісний підхід до класифікації туристичних ресурсів: туристичні блага, туристичні антропогенні ресурси, туристична інфраструктура. Ціннісний підхід: світова природна та культурна спадщина (список всесвітньої спадщини ЮНЕСКО), національне культурно-історичне і природне надбання, туристичні ресурси місцевого значення.

Туристичні ресурси в сучасних світових та національних конкурсах-проектах: «Нові сім чудес світу», «Нові сім природних чудес світу», «Сім чудес України», «Сім природних чудес України» та ін.

Класифікація туристичних ресурсів та ступенем використання та за обсягами туристських потоків.

Проблеми освоєння та користування туристичними ресурсами. Реєстр туристичних ресурсів. Кадастр туристично-рекреаційних ресурсів. Паспортизація туристичних рекреаційних ресурсів. Економічна, соціальна та екологічна оцінка туристичних ресурсів. Гранично допустимі щільність та граничне допустиме навантаження.

Тема 5. Природні туристичні ресурси

Географічна оцінка кліматичних ресурсів. Різновиди кліматичних ресурсів. Характеристика комфортних кліматичних умов: середньодобова температура повітря впродовж певного періоду часу, сніговий покрив, режими ультрафіолетової радіації, іонізації повітря, атмосферного тиску, вологості повітря, опадів, переміщення повітряних мас. Мікроклімат сольових шахт та печер. Кліматичні курорти та курортні місцевості.

Географічна оцінка бальнеологічних ресурсів. Характеристика мінеральних вод, грязей та озокериту. Бальнеологічні та бальнеогрязьові курорти та курортні місцевості.

Географічна оцінка водних туристичних ресурсів. Характеристика океанів, морів, озер, річок як туристичних ресурсів. Узбережжя, як атрактивна туристична зона. Характеристика та види пляжів. Купальний сезон. Гідрологічні та гідротехнічні водні об'єкти та їх туристична привабливість: аквапарки, водосховища, стави, водоспади, джерела, витoki річок.

Географічна оцінка біотичних туристичних ресурсів. Туристична привабливість лісів, лісостепу, степу, болот. Природні ландшафти. Паркові зони, заказники та ботанічні пам'ятки природи як атрактивні

туристичні об'єкти. Туристична привабливість представників флори і фауни.

Ресурси природно-заповідного фонду. Географія природних біосферних заповідників, національних природних парків.

Туристична привабливість природно-антропогенних біотичних ресурсів: парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва, дендропарки, ботанічні сади, зоологічні парки, акваріуми та океанарії. Мисливські угіддя. Мисливська фауна.

Ландшафтні та орографічні туристичні ресурси. Пейзажна естетика, живописність та різнохарактерність ландшафту. Географічна оцінка рельєфу, як туристичного ресурсу. Туристична привабливість гір, гірських хребтів, височин, низовин, карстових, печер Ландшафтні парки.

Тема 6. Культурно-історичні ресурси туризму

Культурна спадщина як ресурс туризму, її матеріальні в нематеріальні складові. Фактори, що визначають туристський інтерес до культурно-історичних цінностей дестинації.

Географічна оцінка археологічних туристичних ресурсів. Туристична привабливість археологічних пам'яток України, Європейського регіону, світу. Архітектурні туристичні ресурси. Туристична привабливість архітектурних пам'яток України, Європейського туристичне регіону, світу.

Пам'ятки історії та культури. Туристична привабливість музеїв та музеїв-заповідників. Садиби, фортифікаційні споруди, замкові та монастирські комплекси, як ресурси туризму. Історичні міста. Монументальне мистецтво. Техногенні туристичні ресурси.

Етнічні та етнографічні ресурси. Туристський інтерес до етнографічних особливостей населення. Пам'ятки етнографії, що відображають етнічні та культурно-побутові процеси народів дестинації. Етнічна культура. Традиційні промисли та ремесла.

Подієві ресурси. Види подієвих ресурсів та їх географічна характеристика.

Сучасні види культурно-історичних ресурсів. Географія найбільш атрактивних культурно-історичних ресурсів України, Європейського туристичного регіону, світу.

Тема 7. Географія рекреаційних видів туризму

Географічна характеристика купально-пляжного туризму. Інфраструктура купально-пляжного туризму. Географія центрів купально-пляжного туризму в Україні, Європейському туристичному регіоні, світі.

Географічна характеристика лікувально-оздоровчого туризму. Види лікувально-оздоровчого туризму. Типологія курортів. Географія основних курортів та центрів лікувально-оздоровчого туризму України, Європейського туристичного регіону, світу.

Географічна характеристика розважального туризму. Різновиди розважального туризму. Географія центрів розважального туризму України, Європейського туристичного регіону, світу.

Географічна характеристика круїзного туризму. Види круїзів. Круїзні судна. Географія центрів, районів розвитку та маршрутів круїзного туризму в світі.

Тема 8. Географія активних видів туризму

Географічна характеристика гірськолижного туризму. Історія, види та інфраструктура гірськолижного туризму. Географія центрів та регіонів розвитку гірськолижного туризму в Україні, Європейському туристичному регіоні, світі.

Географічна характеристика дайв-туризму. Види дайвінгу. Інфраструктура дайвінгу. Географія центрів та регіонів розвитку дайв-туризму в Україні, Європейському регіоні, світі. Географічна характеристика гольф-туризму. Географія центрів та регіонів розвитку гольф-туризму в Європейському туристичному регіоні та світі.

Географічна характеристика екстремального та пригодницького туризму. Водні, наземні, гірські, повітряні та екзотичні види екстремального туризму. Види пригодницького туризму. Географія центрів та регіонів розвитку екстремальних та пригодницьких видів туризму в Україні, Європейському туристичному регіоні, світі.

Тема 9. Географія культурно-пізнавального та подієвого туризму

Географічна характеристика культурно-пізнавального (екскурсійного) туризму. Види культурно-пізнавального туризму. Географія найбільш атрактивних маршрутів та регіонів розвитку культурно-пізнавального туризму.

Географічна характеристика подієвого туризму. Класифікація подієвого туризму. Географія турів, центрів та регіонів подієвого туризму

в Україні, Європейському туристичному регіоні, світі. Перспективи та потенціал розвитку подієвого туризму.

Тема 10. Географія ділового туризму

Видова структура ділового, туризму. Класичні ділові поїздки та МІСЕ-поїздки. Географічна характеристика конгресно-виставкового туризму. Географія центрів та країн розвитку конгресно-виставкового туризму. Характеристика інсентив туризму. Організатори МІСЕ-заходів. Географія центрів ділового туризму в Україні та світі.

Тема 11. Географія релігійного туризму та паломництва

Підходи до визначення релігійного туризму. Паломництво та релігійний туризм культурно-пізнавального характеру. Види, функції та особливості паломництва. Релігійні та культові центри. Релігійні організації. Географія центрів та регіонів паломництва та релігійного туризму у християнстві, ісламі, буддизмі, іудаїзмі, індуїзмі.

Тема 12. Географія міського, сільського та екологічного туризму

Географічна характеристика міського туризму. Міста, як туристичні центри, їх функції та типи. Туристичний потенціал міст. Малі та великі міста – туристичні центри. Туризм в мегаполісах та його географічна оцінка в умовах глобалізації.

Основні підходи до визначення сільського туризму. Моделі організації сільського туризму. Географія регіонів та країн розвитку сільського туризму в Україні та світі.

Підходи до визначення та ознаки екологічного туризму. Види екологічного туризму. Об'єкти та інфраструктура екологічного туризму. Географія центрів та регіонів розвитку екологічного туризму в Україні, Європейському туристичному регіоні та світі.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Аріон О.В. Географія туризму : навчально-методичний посібник для студ. вищ. навч. закл. / О.В. Аріон, С.І. Уліганець ; КНУТШ. – Київ : Обрії, 2009. – 172 с.
2. Бейдик О.О. Адаптивний туризм: передумови та перспективи розвитку, лідери Духу і Волі: навч. посіб. / О.О. Бейдик, О.І. Топалова. – Херсон: ОЛДІ_ПЛЮС, 2020. – 402 с.
3. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України : методологія та методика аналізу, термінологія, районування. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2001. – 395 с.
4. Географія туризму : учебник / кол. авторов; под. ред. А.Ю. Александровой. – М.:КНОРУС. 2008. – 592 с.
5. Географія туризму: Учебник / И.Г. Филиппова, В.Л. Погодина, Е.А. Лукьянов. – СПб. : Изд. Дом «Бизнес-пресса», 2007. – 264 с.
6. Географія туризму: Учебник / И.Г. Филиппова, В.Л. Погодина, Е.А. Лукьянов. – СПб.: Изд. Дом «Бизнес-пресса», 2007. – 264 с.
7. Городня Т.А. Економіка туризму: теорія і практика: навч. посіб. / Т.А. Городня, А.Ф. Щербак. – К.: Кондор – Видавництво, 2012. – 436 с.
8. Кифяк В.Ф. Організація туризму: Навчальний посібник / В.Ф. Кифяк. – Чернівці: Книги ХХІ, 2008. – 344 с.
9. Козловський Є. В. Правове регулювання туристичної діяльності: навч.посіб. / Є. В. Козловський. – К. : Центр учбової літератури, 2015. – 272 с.
10. Кузик С.П. Географія туризму : навчальний посібник / С.П. Кузик ; МОНУ ; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, Географічний ф-т. – Київ : Знання, 2011. – 271 с.
11. Кусков А.С. Туристское ресурсоведение / А.С. Кусков. – М.: Академия, 2008. – 208 с.
12. Любіцева О.О. Туристичні ресурси України / О.О.Любіцева, Є.В.Пайкова, В.І.Стафійчук. – К. Альтерпрес, 2007. – 369 с.
13. Мальська М.П. Туристичний бізнес: теорія та практика. Підручник / М.П. Мальська, В.В. Худо. – 2-е вид. перероб. та доп. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 368 с.
14. Менеджмент і маркетинг туризму : навч. посібник / Т.М.Афонченкова, О.В. Булюк, Б.П. Масенко та ін.; за ред. О.Є. Лугініна – К. : Видавництво Ліра – К., 2012. – 364 с.
15. Про туризм: Закон України від 18.11.2003 р. № 1282–IV.

URL:<http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 24.09.2019).

16. Проблеми розвитку туристичного бізнесу: монографія / за заг. редакцією Г.П. Скляра, В.Г. Шкарупи. – Полтава: ПУЕТ, 2013. – 233 с.

17. Рутинський М.Й. Географія туризму України. Навчально-методичний посібник / М.Й. Рутинський. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 160 с.

18. Самойленко А.А. Географія туризму / А.А.Самойленко. – Ростов н/Д. : Феникс, 2008. – 359 с.

19. Санинская А.А. Географія туризму / А.А.Санинская, А.С.Кусков, О.Н. Козырева, М.В.Асташкина. – М Альфа-М, Инфра-М, 2008. – 432 с.

20. Смаль І.В. Туристичні ресурси світу / І.В. Смаль. – Ніжин : Видавництво Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, 2010. – 336 с.

21. Ткаченко Т.І. Сталій розвиток туризму: теорія, методологія, реалії бізнесу: монографія / Т.І. Ткаченко. – 2-е вид., випр. та доповн. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2009. – 463 с.

Додаткові

22. Пазенок В.С. Філософія туризму / В.С. Пазенок, В.К.Федорченко. – К.: Кондор, 2009. – 208 с.

23. Христов Т.Т. Религиозный туризм / Т.Т. Христов. – М. : Издательский центр «Академия», 2003. – 288 с.

24. Бабкин А.В. Специальные виды туризма / А.В.Бабкин. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2008. – 252 с.

25. Балабанова Р.І. Організація діяльності туристичного підприємства. [текст]: навч. посіб. / Р.І. Балабанова – К.: «Центр учбової літератури», 2012. – 184 с.

26. Галасюк С.С. Організація туристичних подорожей та екскурсійної діяльності. [текст]: навч. посіб. / С.С. Галасюк, С.Г. Нездоймінов – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 178 с.

27. Мальська М.П. Міжнародний туризм і сфера послуг: Підручник / М.П.Мальська, Н.В.Антонюк, Н.М.Ганич. – К.: Знання, 2008. – 661 с.

28. Мельниченко С.В. Інформаційні технології у туристичній індустрії: підручник / С.В. Мельниченко, Н.І. Ведмідь. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2011. – 280 с.

29. Устименко Л.М. Історія туризму: Навчальний посібник / Л.М. Устименко, І.Ю. Афанасьєв. – 2-е вид. переробл. та допов. – К.: Альтерпрес, 2008. – 354 с.

Електронні ресурси

30. Всесвітня туристична організація. Офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://unwto.org/>.

31. Державна прикордонна служба України. Офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dpsu.gov.ua/>.

32. Джафари Дж. Феноменология туризма / Джафари Дж. // Теория и практика физической культуры. – 2000. – №8. [Электронный ресурс]. – Режим доступу: [//tourlib.net/statti_tourism/juffary.htm](http://tourlib.net/statti_tourism/juffary.htm).

33. Оформлення віз для в'їзду в Україну і транзитного проїзду через її територію [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mfa.gov.ua/ua/consular-affairs/con/visa>.

34. Положення про департамент туризму та курортів. Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі від 22.07.2016 №1202. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// docs.dtki.ua/doc/1022.14391.1](http://docs.dtki.ua/doc/1022.14391.1).

35. Про затвердження Державної програми забезпечення позитивного міжнародного іміджу України. Постанова Кабінету Міністрів України № 1609. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KP031609.html.

36. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 р. № 959-ХІІ ХІІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.

37. Про Правила в'їзду іноземців та осіб без громадянства в Україну, їх виїзду з України і транзитного проїзду через її територію. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 грудня 1995 р. № 1074. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.

38. Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 року. Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16 березня 2017 р. № 168-р. URL: zakon2.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-p (дата звернення: 17.08.2019).

39. UNWTO Annual Report 2018 UN WTO. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mkt.unwto.org/en/content/tourism-highlights>. 106 р.